

Gudstjeneste Skævinge & Lille Lyngby Kirker

den 1. dec. 2019

Kirkedag: 1.s.i adv/B

Tekst: Es 42,1-0; Rom 13,11-14; Luk 4,16-30

Salmer:

SK: 87 * 80 * 657 * 146 * 66,6 * 74

LL: 87 * 80 * 146 * 74

Omkring år 740 f.Kr. kaldes Esajas til at være profet og forkynde Herrens ord for sit folk. Det er altså godt 2700 år siden, at de ord, som Jesus læste op i synagogen i Nazaret lød første gang i menneskers ører. Ordene om, at der skal komme én, salvet af Herren, sendt af Herren, og gøre Herrens gerninger. Skal man samle de eksempler på gerninger, denne ene skal gøre, i et begreb, så kan det sammenfattes i, at denne ene kommer fra Herren for at bringe mennesker frelse.

Det er jo helt umuligt at gætte, hvor mange gange siden Esajas' ord er blevet læst og hørt af mennesker. I årene fra Esajas sagde dem, og til Jesus læste dem, omkring 750 år, sådan rundt regnet, der har mennesker læst og hørt disse ord utallige gange. I synagogerne er der sikkert utallige gange fortalt til mennesker, at de dårlige tider har en ende. Der er en udgang af fortabelsen og fortvivlelsen. Der er en udgang af mørket og fangenskabet. For Herren vil sende én, der er frelsen fra alt dette, fra fortabelsen. Gang på gang er profetien blevet gentaget. Gang på gang er det sikkert blevet fulgt op af gode ord om at bevare håbet og ikke give sig hen i fortvivlelsen eller mistroen. Gang på gang er det læste blevet forklaret og udlagt til opmuntring til at fastholde håbet på Herrens gerning.

Og hver gang har mennesker stået og spejdet ud i horisonten efter dén ene. Gang på gang har mennesker sat deres lid til en

eller anden, som måske var ham. Gang på gang er mennesker blevet skuffet, har mistet troen på det skrevne og sagte. Gang på gang er menneskers forventninger bristet.

Det er lidt mærkeligt med sådanne ord fra Herren. De kan hen over årene totalt miste deres klangbund i folket, for slægt følger slægters gang, og der sker stadig ikke noget fra Herren. Der kan også ske det, at mennesker holder fast i dem, urokkeligt fast, klamrer sig til ordenes troværdighed, selv om de aldrig får bare et lille glimt af, at ordene står til troende. Men der er også mange mennesker, der på sin vis bliver et mismask af disse to yderpunkter, af de afvisende og af de troende. De tør ikke helt afvise ordene som løgn, for Herren lyver vel ikke? Herren, der netop i sit 8. bud sagde: Du må ikke lyve, lyver vel ikke selv? Det er en uhyrlig tanke. Derfor må der være noget i dem, der står til troende. Samtidig siger deres erfaring dem, at det ser ikke sådan ud i livet. Sådanne mennesker afviser sjældent totalt Herrens ord; men de har også svært ved at fæste lid til dem. Sådan kan der ned gennem tiderne være så mange forskellige måder at forholde sig til Herrens ord på, og alt imens mennesker gør sig deres forestillinger og forventninger, så lyder Herrens ord igen og igen og igen. Og profeterne og præsterne har stået igen og igen og igen og sagt: Herren har sagt, og så vil det også ske. Tiden går, og ordene består.

Derfor må det have været helt fantastisk at være til stede i Nazarets synagoge den dag, hvor Jesus netop tager dette sted fra Esajas' bog frem og læser det for dem. Måske har det ikke været så fantastisk, at han læste disse ord. Nogle har sikkert stået og tænkt: Ja, det har vi hørt før. Andre har måske stået og håbet: Ja, må det bare snart ske. Andre har måske stået og tænkt på, hvad de skal efter gudstjenesten, så bare han nu ikke har tænkt sig at prædike alt for længe over teksten, så vi kan komme videre.

Det fantastiske har været, da Jesus lukker bogen. Der står i teksten, at ”alle i synagogen rettede spændt øjnene mod ham.” Måske har man kunne høre en knappenål falde til jorden. Og så siger Jesus, hvad aldrig er blevet sagt før ud fra disse ord, hvad ingen anden har kunnet sige, hvad nogle har mistet troen på og andre bevaret håbet om: ”I dag er det skriftord, som lød i Jeres ører, gået i opfyldelse.” Og så bryder jubelen løs. Herrens ord om frelse er blevet opfyldt, her i deres by, og ved en af deres egne, Josefs søn. Det bliver ikke større. Herrens ord opfyldes hos os af en af os. Frelseren er en af os. Herrens Frelser.

Jesus fortsætter sin prædiken. Han har jo en tiljublende, opmærksom og beundrende skare, som kan gøre enhver prædikant misundelig. De er helt tændte. De sidder på kanten af sædet. Ørerne blaftrer og hjerterne hopper. Det er stort det her. Hvad kommer der mere fra ham. Ja, lad os få noget mere. Og Jesus fortæller. Og det, han fortæller er sagt med andre ord: Ja, jeg er en af Jer. Jeg er hos Jer. Og Jeg er opfyldelsen. Men I skal ikke tro, at I har nogen særstatus. Det er slet ikke engang sikkert, at det vil komme Jer til gavn. Det kan sagtens tænkes, at den frelse, jeg er, skal komme nogle helt andre og fremmede til gavn, måske endda nogle af dem, I ikke kan lide. Det er før set, at Herrens gerninger kun kom de uventede til gavn, og det kan ske igen.

Og så skal jeg da ellers lige love for, at stemningen bliver vendt, dér i synagogen. Tak skal du da ha'. Det er nærmest massehysteri og -raseri, der udbryder. Lynchstemningen antændes på et sekund og det er nærmest en mod alle eller alle mod en. De springer op, og i en samlet, blodtørstig og af raseri optændt hob forsøger de at drive Jesus ud i døden over byens kant. Hvad i al verden bilder han sig ind? Sådant en opkobling? Nogle, som kun kender til den halve historie om hans egentlige

slægt, har måske endda tænkt: sådan en bastard. Ved han ikke, hvem han er? Han er bare Josefs søn.

Der er gået 2700 år siden Esajas viderebragte Herrens ord. Der er gået 2000 år siden den dag i Nazarets synagoge, hvor Jesus udlagde ordene. Og i alle årene har ordene lydt, været fortalt, været udlagt igen, igen og igen. Og mennesker reagerer stadig på fuldstændig samme måde. Enten afviser vi dem, eller vi tager dem til os og klammer os håbefuldt til dem trods alt, eller vi holder os sådan lidt på afstand uden helt at afvise, men dog også uden at leve i, af, med og på dem. For helt ærligt. Men nu er det jo om Gud, så..., men altså... og sådan går det vægelsindet frem og tilbage og der tages egentlig ikke sådan stilling til hele sagen. Og hvis det endelig er, at der er sandhed i det, så går det jo nok alligevel.

Nej, det gør det ikke! Det er det forfærdelige, men sande perspektiv i fortællingen fra den skæbnesvangre dag i Nazaret. Det er en sort dag i Nazarets historie. Det er en dag, de må tænke tilbage på med gru og skam og den største fortvivlelse. Og det er en dag og en begivenhed, vi må tage ved lære af, og tage med i betragtning, når vi reagerer og forholder os til profetien og den ene, der sagde: Jeg er opfyldelsen.

Jeg tror, at da Lukas skrev denne beretning, hvis han har haft bare en lille smule medmenneskelig følelse for Nazarets borgere, så har det smertet ham, at skulle skrive fortællingen. Jeg kan sagtens forestille mig, at Lukas er gået i stå i fortællingen, og har endevendt, hvordan han kunne afslutte beretningen. For den er uhyrlig i sin ærlighed, og det tjener til evangeliets troværdighed, at Lukas skriver, hvad der skete. Og når man sådan dvæler ved den og bliver ved dens konsekvenser, så er det ganske forfærdeligt: ”Han bandede sig vej imellem dem og gik.”

OK, Jesus slap levende fra det vilddyr, hoben havde udviklet sig til, og undslap dets grådige gab. Halleluja for det. Det er også lidt svært at forestille sig, at Frelseren træder frem på scenen og proklamere, at det er mig, der er Frelseren, opfyldelsen af profetien, og så styrtes han ud over kanten og dør. Så den vinkel er jo god nok. Den er god. Men det er den anden vinkel så sandelig ikke: Jesus går fra dem. Jesus vender dem ryggen og går.

Meget længe før Esajas og endnu længere før Jesus talte Herren sine ord til Moses og sagde til ham: Sig til Aron og hans sønner: Sådan skal I velsigne israelitterne (Aron og hans sønner varetog præstetjenesten i folket): - og så kom ordene, som vi også kender så godt, for de lyder også til os, som de sidste Herrens ord i gudstjenesten, nemlig velsignelsen – der slutter således: Herren løfte sit åsyn mod dig og give dig fred!

Herren løfte sit åsyn *mod/på dig* og give dig fred. Men Jesus gør det modsatte. Jesus vender sit åsyn bort og går – fra dem. Det er ikke mindre end forfærdeligt i al sin mest grusomme betydning. Ét er, at mennesker vender sig fra Gud, for så – så længe verden står - er der jo omvendelsens mulighed. Men hvis Gud vender sig fra mennesker! Hvis Frelseren går fra os...

Nu har vi læst og hørt profetens ord om den ene fra Herren, Herrens tjener. Vi har hørt Jesus sige: Det opfyldes ved mig. Og vi må følge op på det og sige til hinanden: Det er sket. Frelsen er kommet til verden, for Frelseren ER. Det er Jesus! Må vi tage det til os, at Jesus ikke går fra os og tager velsignelsen og freden med sig. Hvis ikke vi har velsignelsen og freden og frelsen i Jesus, så er vi fortabte. Må vi se, at han, som kom til jord, som vi kommer til verden; må vi se, at han som blev født i al undseelighed i Betlehems stald er ham, der ikke bare udråber et nådeår, men er nåden fra Gud Herren. Da

kan vi fejre advent både i opfyldelsen og forventningen, for profetens ord opfyldte Jesus, og han fører opgaven helt til dørs, når han fører retten igennem på jorden. Han er gjort til en pagt med folket, til et lys for folkene.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.